

ЗНАЧЕННЯ ГРОШЕЙ ДЛЯ ЛЮДИНИ 21 СТОЛІТТЯ

Постановка проблеми: дослідження значення грошей у людському суспільстві, людське ставлення до матеріальних благ та проблема їх впливу на людей.

Мета: соціально-філософський аналіз значення грошей для людини в XXI столітті.

Об'єкт дослідження: гроші в людському житті XXI століття

Предмет дослідження: сфера грошових відносин, позитивний та негативний вплив грошей та багатства на людину.

Дана тема досліджувалась такими вченими: К. Маркс, Г. Зіммерман, С. Московічі, В. Зелізер, З. Скринник, А. Фернам, Ф. Хаєк й багато інших.

Цілісна картина грошей може бути створена на основі їх аналізу не тільки як засобів обігу, але і як мети. В якості засобів обігу гроші сприяли розвитку торгівлі, прискоренню і розширенню руху товарів і послуг, формуванню державних і міждержавних господарських зв'язків. Як мета гроші мали величезний вплив на розвиток людини, цілеспрямованість її діяльності, ставлення до праці.

З плином часу гроші чимало змінили у внутрішньому світі людини. Її ідеалах, прагненнях та моральних цінностях. Адже дуже часто нині люди на перше місце ставлять матеріальну вигоду і її еквівалент. Від цього залежить якість речей і взагалі рівня життя. Нині за безцінь чи взагалі безоплатно ніхто нічого не робить. Гроші стали всезагальною цінністю. Завдяки цьому вони вийшли за межі своїх природних (традиційних) функцій як еквівалента товару і послуг, розширивши сферу свого функціонування.

До того ж гроші нині розцінюють не лише як можливість жити в бажаному комфорті. За купюри людям стає доступна влада. І придбати можна навіть людей, можна навпаки відкупитися за злочин.

З плином часу люди стали цинічнішими і за гроші багато на що йдуть. У постановці проблем дослідники виходять з того, що гроші перестали бути лише економічною категорією, але на даному етапі розвитку, вони є цивілізаційним чинником.

Аналізуючи головні аспекти життєдіяльності людини виявляється безпосередній вплив грошей: власності, праці, моралі, що виводить на проблему духовності – експансія грошей свідчить про виснаженість духовних енергій сучасного соціуму. [5 стр.47] Нерідко гроші виконують роль еквівалента їхнього власника, його здібностей і цінностей, а грошовий капітал сприймається як джерело свободи людини, умова реалізації її творчих сил.

Не маючи достатніх грошових статків, людина ризикує бути позбавленою принад соціального життя, оскільки без належної основи фундаменту свобода особистості звужується до меж жорстокої необхідності, а бідність, убогість є джерелом відчуття безперспективності, безсилля, побутових конфліктів. Якщо бідність зумовлена відсутністю грошей, то чи не означає це, що вони є джерелом гармонії і щастя, винятковим благом? Ствердна відповідь на це питання можлива тільки за умови ставлення до убогості як до норми людського існування, а за можливості людини щодосамореалізації, свободи вибору і гідного життя – як до особливого привілею [8 стр.247]

Особливого значення гроші набувають у корумпованому суспільстві, в якому відсутнє природне право людини на свободу, творчість і гідне існування. Людина може продати не лише свою працю, свої послуги, а й свою духовність, втілити її в товар. На рівні духу людина не продає, але продається, тобто стає товаром. [1 стр.125] Саме через такі нечесні дії людей заради заробітку грошей можна вважати, що, частково, гроші мають негативний вплив на людину. Про корупцію говорив ще Григорій Сковорода: «Краще голий та правдивий, ніж багатий та беззаконний.» Взагалі і творчість спосіб життя українського філософа були спрямовані на розвиток духовного, не матеріального. Не раз він у своїх творах закликає нас обрати шлях вічного і покинути світське, тлінне. «Золотом можеш купити село, річ трудну, як і потрібну, а щастя як необхідна необхідність задарма всюди і завжди дарується».

Іронічним є те, що 15 вересня 2006 року Національний банк України випустив банкноту номіналом 500 гривень, на аверсі якої зображені саме Григорія Сковорода й у дизайні банкноти використані два малюнки філософа. [6 стр.564] Багато християн відносяться до грошей як до надто брудної і недостойної обговорення теми. Бізнес, мастки, власність, торгівля вважаються чимось несумісним з життям людини, яка прагне жити з Богом і виконувати його волю в своєму житті.

Середньостатистична людина витрачає 8 годин протягом дня на роботу, яка повинна приносити достатньо грошей, для того, щоб почуватися впевнено, забезпечувати сім'ю, здійснювати певні проекти, задовольняти свої бажання. Насправді гроші - це: наш час, наша сила, наші таланти, наш спадок, наші можливості, роки навчання, наш досвід... Тому коли ми витрачаємо гроші - витрачаємо частину себе на добре чи погане.

Неможливо зробити остаточний висновок, що означають гроші для людей в наш час. Адже тут все дуже суб'єктивно. І в руках кожної людини вони набувають свого значення, своєї цінності, мети і ролі. Тут головне, аби купюри не зривали, як кажуть, межі свідомості і клешен знаходив золоту середину у їх використанні.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. - К., 2006., 323ст.
2. Гончарук (Чочал) Т.В., Джугла Н.В., етнологічні ітенції осмислення українства у філософії Богдана Цимбалістого. // Психологія і педагогіка. - Тернопіль, 2018. - №1-2. - с 155-162.
3. Джугла Н. До питання Українського східного Обряду у рішеннях Замойського скандалу 1720р. / Історія релігій в Україні. - Львів, «Логос», 2005. - с 210-215
4. МСІ «Гроші - це важливо» <http://catholicnews.org.ua/groschi-ce-vazhливо>
5. Т.С.Смояженко, «ФІЛОСОФІЯ ГРОШЕЙ В ЕПОХУ ФІНАНСОВОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ», Монографія, вступ, Львів, 2015, 78ст.
6. Сковорода Г. «Вхідні двері до християнського доброчестя» // Григорій Сковорода. «Пізнай в собі людину». - Львів, 1995, 790ст.
7. Філософія: навч. посіб./ Гончарук Т.В., Джугла Н.В., Шумка М.Л., - Тернопіль: підручники і посібники, 2016. - 416 с
8. Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей: Матеріали V Міжнародних філософсько-економічних читань (28 – 29 травня 2012 року, Львів) / Редколегія. Відп. секретар З. С. Скринник. - Львів, 2012. - 567ст.